

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXXI. Solvuntur Argumenta Nestorii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ex Patre natum ante omnia secula, &c. qui (idem) incarnatus est de Spiritu sancto, ex MARIA Virgine, & homo factus est, crucifixus, &c. Et in Symbolo Athanasii: *Qui licet Deus sit & homo, non duo tamen sed unus est Christus: Unus omnino non confusione substantiae, sed Unitate persona, &c.*

Tertio probatur ex Conciliis. Concilium Ephesinum Can. 2. *Si quis non confiteretur, carni secundum substantiam unitum Dei Patris Verbum, unum esse Christum cum propria carne, eundem scilicet Deum simul & hominem, anathema sit.* Et Can. 3. *Si quis in uno Christo dividit substantias post Unitatem, sola societate coniungens eas, quae secundum dignitatem est, vel etiam auctoritatem, & potestatem, & non magis conventu, qui per unitatem factus est naturalem, anathema sit.* Item Can. 4. *Si quis in personis duabus, vel subsistentiis, eos voces quae in Apostolicis scriptis & Evangelicis continentur dividit, vel quae de Christo dicuntur à Sanctis, vel ab ipso: & aliquas quidem ex eis velut hominis, qui prae Dei Verbum specialiter intelligitur, adtulerit: aliquas vero tanquam DEO dignas soli Verbo Dei Patri deputaverit, anathema sit.*

Item in Concilio Chalcedonensi Añ. 5. approbantur & recipiuntur praedicti: Canones Concilii Ephesini. Item in Synodo quinta generali Can. 5. *Si quis in Mysterio Christi conatur introducere duas substantias vel personas, & introductis duabus personis, unam personam dicit per dignitatem & honorem sicut Theodorus, & Nestorius insanientes conscripserunt, & non confiteretur Dei Verbum carni substantialiter uniti, & propterea unam eius substantiam, vel unam personam, anathema sit.* Idem habetur in Concilio Lateranensi sub Martino primo Can. 2. & in Synodo 6. Añ. 4. & in Concilio secundo Hispanensi cap. 13, &c.

Quarto probatur ex Patribus. Ac imprimis B. Cyrillus in libro de Incarnatione Domini, & in Apologetico pro duodecim capitulis, & in aliis ferè omnibus suis operibus, ubi etiam multa veterum testimonia pro se addicit. Cassianus libros septem de Incarnatione scripsit contra Nestorium, j. Iu. S. Leonis 1. & in fine libri septimi, plerumque recitat Graecorum & Latinorum Patrum testimonia.

Praeterea ea, quae isti adducunt possumus alia quaedam afferre. S. Ignatius in Epist. ad Ephes. Filius (inquit) DEI qui ante secula natus est, ipse in utero portatus est à MARIA secundum DEI dispositionem, ex semine David & Spiritu sancto.

B. Iustinus Martyr in lib. de recta fidei confessione circa medium: *Unus (inquit) est Filius, & qui mortuus est, & qui id quod mortuum erat excitavit.* Cum ergo de uno filio contrarios voces audies, ea quae dicuntur, naturae tribue: ac si magnum quiddam & Divinum, divina id natura tribuito; si quid parvum & humanum, humana adscribito. Sic enim & verborum discrepantiam visabis, cum sua, utraque natura recipiet, & Filium unum omnia secula antecessisse, & novum ex scripturis fatere.

S. Irenaeus libro 3. contra haereses à cap. 18. usque ad 22. probat multis testimoniis Scripturarum, unum & eundem esse JESUM Filium MARIAE, & Verbum DEI Patris. Athanasius in Epistola ad Epictetum circa finem: *De solo, inquit, MARIAE Filio scriptum est, Verbum caro factum est.* In quibus ostenditur ad reliquos Sanctos verbum factum esse, prophetandi gratia; ex MARIA autem ipsum Verbum, carne assumpta, hominem produisse. Et infra: *Non quod filium à Verbo segregemus: sed quia eundem hunc esse agnoscimus, per quem omnia facta sunt, & per quem nos liberati sumus.*

Gregorius Nazianzenus Epistola prima ad Chelidonium: *Si quis, inquit, Virginem MARIAE nequaquam DEI genitricem esse credit, is etiam à Dicitate sit separatus: Si quis duos introducat Filios, unum quidem ex DEO Patre, secundum autem ex Matre, & non unum & eundem, adoptione filiali, quae promissa est iis, qui recte credunt, exciderit. Si quis non adorat Crucifixum, anathema sit, ac DEI annusretur interfectioribus.*

Basilios libro quarto in Eunomium, exponens illud: *Dominus creavit me, Accipiendum est (inquit) verbum Genit, de DEO Filio: Creavit autem, de eo qui formam servi suscepit. In omnibus vero his non duos dicimus, DEUM per se, & hominem per se. Unus enim erat, sed iuxta intelligentiam cuiusque naturam reputantes.*

Damascenus lib. 3. de fide cap. 9. *Ipsius (inquit) Verbi hypostasis utriusque naturae hypostasis existens, nullam insubsistentem esse permittit, &c.*

Et ex Latinis Patribus S. Cyprianus lib. 2. contra Iudaos c. 8. Ambr. lib. de Incarnat. Domin. Sacram. cap. 5. Hilarius de Trinitate lib. 2. Hieronymus in c. 14. Matth. Augustinus in Enchiridio c. 5. & lib. 13. de Trinitate c. 17. & alibi saepe. Ac denique Leo Papa nihil frequentius repetit in omnibus suis sermonibus & Epistolis.

C A P V T XXXI.

Solvuntur Argumenta Nestorii.

Argumenta omnia Nestorianorum Sophistica sunt, ac facile dissolvuntur duobus sequentibus fundamentis.

Primum est: non idem propriè esse Christum hominem, & Christi humanitatem, seu carnem seu corpus. Nam vocabulum homo significat personam, quae in Christo (ut probatum est) non fuit nisi divina: Humanitas vero, &c. sunt nomina significantia tantummodo naturam; itaque non debet intelligi de ipso Christo homine, quicquid de ejus humanitate seu corpore dicitur.

Hinc respondetur ad illud Joan. 2. *Solvite templum hoc, quod pro Nestorio objiciebat Theodoretus contra secundum anathematismum Cyrilli; Templum enim divinitatis suae appellat ibi Dominus non personam aliquam distinctam à sua propria, sed suam humanitatem seu corpus, ut apparet etiam ex verbis illis, quae Joannes subjungit: Ille autem dicebat de templo corporis sui.*

Ex eodem quoque fundamento responderetur ad testimonium Basilii in Psal. 59. quod citabat Theodoretus in refutatione quædam anathematismi Cyrilli, Basilios enim ibi non ait (ut falso citabat Theodoretus) hominem Christum esse Deiferum, sed carnem Christi (σάρκα) Deiferam esse, quatenus nimirum altera Christi natura potest dici esse in altera per hypostaticam unionem.

Secundum fundamentum est, Christum hominem non fuisse hominem purum, ut sunt alii homines; sed hominem & DEUM, utpote in duplici natura, divina & humana subsistentem; ac proinde de illo secundum aliam & aliam naturam affirmari posse, quaecumque conveniunt vero DEO, & vero homini, excepto peccato, ut infra videbimus suis locis.

Hinc solvitur, id quod teste Theodoro lib. 4. haeticarum fabularum objiciebat Nestorius, nomen DEI non significare DEUM homini vel humanitati unitum; sed tantummodo DEUM: ac proinde

proinde beatam Virginem neque esse, neque debere dici *Materem DEI*. Assumptum namque est factum. Nam cum DEUS humanitati unitus, sit verus DEUS; ipsi quoque omnia ea conveniunt, quæ competunt DEO vero, atque adeo etiam DEI nomen, & consequenter B. Virgo verissimè est *Mater DEI*, hoc ipso quod est *Mater DEI*, cum humanitate uniti. Quanquam ante hoc quidem Incarnationis Mysterium, nomen DEI non aliud, quam solum DEUM significabat. Peractio autem eo Mysterio, suapte ratione id nomen significat etiam DEUM humanitati unitum.

Ex eodem quoque fundamento patet responso, ad ea, quæ Nestoriani objiciebant, dici de Christo quandoque, velut de homine, qui non sit DEUS. Ut quod ipse compellat DEUM suam *Matt. 26. Deus meus, ut quid dereliquisti me?* & quod consolationem ab Angelo accipit, &c. *Luc. 22.* Quandoque autem velut de DEO, qui non sit filius hominis: Ut quod fuerit ante Abraham, atque adeo etiam ante MARIAM: atque adeo etiam quod non sit ei MARIA consubstantialis, sicut oportet, ut esset ejus Mater &c. Respondendum est enim, ex hac differentia attributorum Christi, non debere colligi diversas esse in eo personas, sed diversas naturas, per quarum alteram, scilicet humanam, conveniant verè Christo DEO, quæ sunt humana, atque adeo etiam ut sit *Mater* consubstantialis; per alteram autem, scilicet Divinam, conveniant eidem Christo homini divina.

Item respondetur facillè ex eodem fundamento ad illud Apostoli: *In similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo*, *Philip. 2.* Ex quibus Verbis Theodoretus (in initio Nestorianus) in Commentario ejus loci argumentabatur Filium DEI non esse factum hominem, sed induisse hominem. Sed perperam hoc colligebat. Nam habitu inventus ut homo, & in similitudinem hominum factus Filius DEI dicitur, non quia verè non sit factus homo, sed quia sine mutatione sui homo factus est, perinde ac homo sine mutatione suæ substantiæ vestitur, ut ex sancto Augustino *lib. 83. qq. 9. 73.* declaratur. Quod autem Apostolus ait: *In similitudinem hominum factus*, veritatem potius confirmat naturæ humanæ à Christo sumptæ, ut potè aliorum hominum planè similis. Dato etiam, quod *oxyuari* ibi idem sit quod *figura*, ut exponit illic Chrysostomus & Theophylactus: tamen sensus esse posset, Christum externam tantum figuram & similitudinem fuisse talem hominem, quales sunt alii, nempe hominem purum. Sed prior interpretatio, quæ est etiam D. Thomæ in eum locum mihi magis probatur, & melius coheret cum verbis illis antecedentibus, *Exinanivit semetipsum, formam servi accipiens*, ubi de vera essentia humanitatis assumptæ sermo est.

CAPUT XXXII.

Secundum fidem Catholicam, Beati in Deo non tam claritatem, quam ipsam divinam intuentur essentiam.

Dupliciter contingit videre, aut cognoscere rem aliquam; primum quasi ipsam intuentem. *Thom. à Iesu Oper. Tom. I.*

do sicuti est, quod est videre per suam essentiam. Deinde per effigiem aliquam, & similitudinem sui, sicut amicum absentem in imagine ipsius, & DEUM in effectibus ejus quodammodo agnoscimus, in uno quod idem perfectius quam in alio: fuit ergo error Armenorum apud Armacanum *lib. 14. questionum* contra illos, *cap. primo.* & recentiorum Græcorum, ut narrat idem Auctor assentientium, DEUM nec à Beatis secundum essentiam suam clarè videri, nec posse: sed tantum per quandam illius similitudinem, aut lucem ab eo derivatam. Eundem errorem illis ascribunt Alphonsus de Castro *contra hæreses verbo* Beatus *do, hæresi prima,* & Gabriel Præteolus in suo *Elencho*, verbo *Armeni*. Tameñ Nicephorus *lib. 18. cap. 53.* eorum recensens errores, inter illos hunc non connumerat. Huic Armenorum errori aliqui ex Græcis Patribus adhæsisse videntur. Contra hunc errorem fide Catholica tenendam est, Beatos videre DEUM per essentiam. Hæc veritas clarè ex sacra Scriptura colligitur. Primus locus *Matt. 5. Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.* Quem ita intelligit D. Augustinus *Epistola 112. cap. 4.* Hilarius *Can. 4. in Matthæum*, imò Augustinus ex hoc loco id esse de fide videtur deducere; ait enim; *Scimus, posse DEUM videri, quoniam scriptum est, Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt, &c. An forte dicere non debui, Scimus, sed Credimus, quia scriptum est in scriptura, Cui credimus. Et respondet statim optimè dictum esse Scimus, quia cum apparuerit similes ei erimus: quia videbimus eum, sicuti est; eo quod id tantum certum credebatur.*

Secundus locus est *Marth. 18. Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est. Ubi Faciem substantiam ipsius DEI sicuti est, interpretatur Hilarius Canone 18. & in illud *Psal. 118. Deprecatus sum faciem tuam.**

Tertius locus est *1 ad Corinth. 13. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem: nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum.* Dicit, *Ut cognitus sum*, ut explicat Theodoretus, hoc est, Sicut notus & familiaris, qui vultum amici clarè intuetur: Hieronymus, Perfectè, sicut à DEO cognitus sum; Chrysostomus & Theophylactus. Ita ei occurram visione, sicut ipse me prævenit, cum prius me cognovit. Alii, Cognitus sum, pro edoctus sum, positum putant. Quod si in alia vita DEI essentia per se non appareret, sed in aliqua luce ab ipsa derivata, absque dubio in enigmate adhuc, & sub obscuro velamine, non facie ad faciem videretur: nec cognosceremus sicut cogniti & familiares, sed ex parte tantum, licet perfectiori modo quam in via. Enigma enim, teste Augustino *15. de Trinitate cap. 9.* est similitudo quædam obscura ad intelligendum, cum per unam rem aliam significare volumus. Cum ergo quævis lux aut creatura à DEO derivata, sit magis diversa res ab ipso DEO, quam una creatura ab alia; efficitur, multo magis, illam enigma esse DEI; quam una creatura alterius esse potest.

Quartus locus est *1. Joan. 3. Scimus quoniam cum apparuerit, similes ei erimus, quia videbimus eum sicuti est: ibi enim sermonem esse de Deitate, non de humanitate Christi patet primo ex contextu. Nam paulo ante de Patre, hoc est, de DEO locutus fuerat, Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filij DEI nominemur, & simus: & de eodem prosequitur, cum dicit; Charissimi nunc filij Dei sumus, & nondum apparuit, quid erimus.*